

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. дн Десислава Иванова Йорданова
Стопански факултет, СУ „Св. Климент Охридски“

на материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в област на висше образование – 3. Социални, стопански и правни науки, по професионално направление – 3.7. Администрация и управление, специалност – „Управление на интелектуалната собственост“

В конкурса за доцент, обявен в Държавен вестник, бр. 55/27.06.2023 г. и на сайта на ТУ-Габрово за нуждите на катедра „Социални и стопански науки“ към факултет „Стопански“, като кандидат участва гл. ас. д-р Венцислава Александрова Николова-Минкова.

1. Кратки биографични данни

Гл. ас. д-р Венцислава Александрова Николова-Минкова е родена на 26.10.1986 г. Средното си образование завършва в Професионална гимназия по текстил и моден дизайн в гр. Габрово. През 2009 г. завършва бакалавърска степен по специалност Икономика на търговията в Технически университет – Габрово. Гл. ас. д-р Венцислава Александрова Николова-Минкова е магистър по специалност Счетоводство и одит в нефинансови предприятия от Стопанска Академия „Д. А. Ценов“, гр. Свищов. В периода 2013 – 2016 г. тя е докторант по специалност Икономика и управление (Търговия). Защишава дисертация за ОНС „доктор“ на тема „Възможности за оценка конкурентоспособността на персонала на търговското предприятие“. Притежава богат професионален опит на различни експертни позиции в различни компании. През периода 2012 – 2016 г. работи като асистент в Технически университет – Габрово. От 2016 г. до момента е главен асистент в същия университет. Член е на Факултетния съвет на Факултет „Стопански“ и на комисията по качество към Факултет „Стопански“ в Технически университет – Габрово. Владее английски и немски език. Работи с Microsoft Office, Outlook Express, GS-1, AutoCAD, CorelDraw и специализирани технически програмни продукти. Участвала е в 10 обучения и 9 семинари към Световната организация по интелектуална собственост – WIPO, в 6 обучения към Европейското патентно ведомство – EPO и 3 обучения към Институт за обучения и изследвания на Обединените нации – UNITAR.

2. Общо описание на представените материали

Кандидатът участва в конкурса с 34 броя публикации, които не повтарят публикациите за придобиване на ОНС „доктор“. Всички публикации са в областта на конкурса. Те са класифицирани както следва:

- Хабилизационен труд – монография: 1 брой (№ М1);
- Научни публикации в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация: 3 броя (№ 1, 2, 3);
- Научни публикации в нереперирани списания с научно рецензиране или в редактирани колективни толове: 27 броя, в това число:
  - Научни статии: 10 броя (№ 4, 5, 6, 7, 8, 9,10,11,12,13);
  - Научни доклади: 17 броя (№ 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30)
- Учебници и учебни пособия: 3 броя (№ У1, У2, У3).

На български език са 22 броя от представените публикации, а на английски език - 12 броя публикации на кандидата в конкурса. В 29 публикации кандидатът е единствен автор, а останалите 5 публикации са в съавторство.

В съответствие с минималните национални изисквания за заемане на академична длъжност „доцент“ в област 3 „Социални, стопански и правни науки“, залегнали в ЗРАСРБ правилника за неговото прилагане, точките по групи показатели, изискуеми на кандидата, са представени в следната таблица:

Група от показатели	Показатели	Минимален брой точки за заемане на академичната длъжност „доцент“	Брой точки на кандидата
А	Показател 1	50 т.	50 т.
Б	Показател 2	-	-
В	Сума от показатели 3 и 4	100 т.	100 т.
Г	Сума от показатели от 5 до 11	200 т.	380 т.
Д	Сума от показатели от 12 до 15	50 т.	95 т.

По група от показатели А кандидатът има защитен дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“, с което покрива изискуемите 50 т.

По група показатели Б – няма изисквания за заемане на академична длъжност „доцент“.

По група показатели В кандидатът има публикуван монографичен труд, с което покрива изискуемите 100 т.

По група показатели Г (изискуеми 200 т.) кандидатът е представил 3 научни публикации с импакт ранг в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (SCOPUS) (135 т.) и 27 научни публикации в нереперирани списания с научно рецензиране или в редактирани колективни толове (245 т.).

По група показатели Д (изискуеми 50 т.) кандидатът е представил 19 цитирания (без самоцитирания) в нереферирани списания и други издания с научно рецензиране, от които събира 95 т.

Заклучението ми е, че с представените научни публикации кандидатът покрива изцяло минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“ в област 3 „Социални, стопански и правни науки“, залегнали в ЗРАСРБ и правилника за неговото прилагане.

3. Отражение на научните публикации на кандидата в научната общност (известни цитирания)

Кандидатът гл. ас. д-р Венцислава Александрова Николова-Минкова участва в конкурса с 19 цитирания (без самоцитирания) в нереферирани списания и други издания с научно рецензиране. Представеният от кандидата списък с цитирания показва следните цитирания:

- В докторска дисертация в чужбина – 1 цитиране;
- В сборници с доклади от национални и международни конференции – 15 цитирания;
- В български научни списания - 3 цитирания.

Може да се направи извода, че кандидатът е познат на научната общност в областта на темата на конкурса.

4. Обзор на съдържанието и резултатите в представените трудове

Научните трудове, които кандидатът е представил за участие в обявения конкурс за академичната длъжност „доцент“ са обобщени в следните основни направления:

- Управление на интелектуалната собственост в качеството ѝ на актив за компаниите (№ 12, 13, 20, 23, 24).

В (12) е изяснена същността на управлението на интелектуалната собственост и са разгледани дейностите по управление на интелектуалната собственост. Акцентираща се върху необходимостта от въвеждане на стратегията по управление на интелектуалната собственост и нейната роля за постигане на конкурентоспособност на организациите. В (13) са разгледани възможностите за управление на интелектуалната собственост в малките и средни предприятия (МСП) и факторите, които ги обуславят. Подробно са описани две стратегии за защита на интелектуалната собственост, които са подходящи за МСП: стратегия на натрупване (IP Atom Framework) и кумулативна стратегия (IP Continuum Framework). В (20) се изследва използването на права на интелектуална собственост и трудностите свързани с това в дигитална среда. Изведени са два подхода при управлението на правата на интелектуална собственост: индивидуално договаряне и колективно договаряне. Публикация (23) анализира значението на интелектуалната собственост за МСП и се извеждат трудностите при управление на правата върху интелектуална собственост в дигиталната икономика. В (24) са изяснени директните

икономически ползи за компаниите от управлението на интелектуалната им собственост, както и възможните стратегии за управление на ИС и техните особености.

- Управление на интелектуалната собственост за постигане на конкурентоспособност (№ 6, 7, 8, 9, 10, 14, 15, 16, 18, 19, 22, M1).

Публикация (6) изследва състоянието на търговските марки в ритейл сектора през 2020 г. в контекста на световната икономика рецесия. Изяснено е влиянието на имиджа на търговските марки върху лоялността на потребителите. В (7) са идентифицирани марките с най-висока стойност, компаниите, които ги притежават, и се анализира изменението в стойността на марките за 2019 и 2020 г. Изяснена е връзката между марките и брандовете, и е изведена ролята на тяхната стойност за постигане на конкурентно предимство за компаниите. В (8) е изяснено влиянието на равнището на националната маркова заявителска активност върху равнището на конкурентоспособност на националната икономика чрез използването на еднофакторен корелационен и регресионен анализ. В (9) са идентифицирани тенденции и благоприятната възможност за развитие брандовете в някои икономически развити държави в Европа за периода от 2013 г. до началото на 2021 г. В (10) е изведено значението на брандовете като конкурентно предимство за компаниите и влиянието на пандемията, предизвикана от COVID-19. В (14) е представен анализ на изменението на стойността на брандовете в ритейл сектора за периода 2012-2019 г. В (15) са изследвани ефектите на търговските марки и тяхното конкурентно предимство върху поведението на потребителите. В (16) е разгледан процеса на позициониране на марките в съзнанието на потребителите въз основа на данни за стойността на търговските марки по икономически сектори за 2018 и 2019 г. В (18) се анализират положителните аспекти от лицензирането на обекти на индустриална собственост и за двете страни по патентно-лицензионните сделки. В (19) е разгледано използването на маркетинговия инструментариум на компаниите за създаване на ценността на бранда в съзнанието на потребителите. Публикация (22) изследва марковата заявителска активност, за да се разкрие ефекта на COVID-19 върху дейността на българските компании. В (M1) обект на изследване е търговската марка и процеса на трансформацията ѝ в бранд. Разгледани са методите за оценка стойността на търговските марки като нематериални активи за предприятията и оценката на стойността на брандовете.

- Правата върху обекти на интелектуалната собственост като индикатор за бизнес средата (№ 1, 2, 3, 4, 5, 17, 21, 25).

В (1) въз основа на анализ на динамиката на българската и чуждестранната маркова активност в България и българската активност в чужбина за периода 2000-2019 г. е доказана връзката между марковата активност и условията на бизнес средата, в която оперират физическите и юридическите лица. В (2) се анализира развитието на икономическите сектори в България въз основа на марковата активност. В (3) е проследена активността на патентозаявители и патентоприетатели за периода 2010-2021 г. и са оценени изобретателския потенциал и технологичната специализация и ориентация на предприятията. В (4) са идентифицирани възможности за ползване на патентната статистика при анализ на технологичното развитие по технологични области и

направления. В (5) е установено съвпадение между концентрацията на българската и чуждестранната патентна активност по икономически сектори и раздели и се дискутират факторите за това съвпадение. В (17) се изследва институционалната структура на патентите и динамиката на българската патентна активност по институционални сектори. В публикация (21) е обосновано авторовото виждане, че марковата активност може да се разглежда като индикатор за иновациите и са предствени направленията за бъдещи изследвания. Публикация (25) представя сравнителен анализ на заявените и притежаваните права върху обекти на интелектуална собственост от български и сръбски граждани.

- Правата върху обекти на интелектуалната собственост като индикатор за устойчиво развитие (№ 11, 26, 27, 28, 29, 30).

Публикация (11) изследва динамиката на патентната активност в областта на еко-иновациите в периода 2012-2021 г. В (26) се анализира патентната активност в областта на контрола на замърсяването. В (27) е описана дифузията на екологични технологии за периода 2010-2020 г. в ЕС. В (28) се анализира динамиката на патентната активност в екосъобразните технологии в областта на използването на отпадна топлина в периода 2010-2021 г. и са очертани причините за наблюдаваните тенденции. В (29) се дискутира анализ на международната патентна активност в област химия в периода 2000-2021 г. В (30) е разгледана структурата и динамиката на издадените патенти за екологични технологии в периода 2000 – 2021 г

5. Обща характеристика на дейността на кандидата

5.1. Учебно-педагогическа дейност (работа със студенти и докторанти)

Кандидатът е водещ преподавател по следните дисциплини: Интелектуална собственост; Индустриална собственост и патентна политика; Защита на интелектуалната собственост; Мениджмънт на иновациите и индустриалната собственост; Интелектуална собственост в социалната сфера; Договаряне на дизайнерски труд и авторско право; Управление на качеството; Търговска реклама; Борсова търговия; Потребителско поведение; Пазарни проучвания, Устойчиво развитие на публичния сектор; Организация на търговската дейност; Цени и ценообразуване; Търговско посредничество и представителство, и др. Гл. ас. д-р Венцислава Александрова Николова-Минкова е разработила 24 учебни програми в периода 2019 – 2022 г. Тя е ръководител на двама дипломанти през учебната 2022/2023 г. и рецензент на една дипломна работа. Ръководител е на магистърска програма „Публична администрация“ за учебни години: 2020/2021 г.; 2021/2022 г.; 2022/2023 г. През периода 2012-2021 г. е научен ръководител на 16 студенти, участвали с доклади в Студентска научна сесия кум ТУ-Габрово.

5.2. Научна и научно-приложна дейност

Кандидатът участва в редколегията на научното списание *American Journal of Management Science and Engineering (AJMSE)*, ISSN Print: 2575-193X; ISSN Online: 2575-1379.

Рецензент е в списанията *Journal of Management – Small and Medium Enterprises (SME's)*, ISSN 2502-2385 (Printed), ISSN 2723-469X (Online) и *American Journal of Management Science and Engineering(AJMSE)*, ISSN Print: 2575-193X; ISSN Online: 2575-1379. Рецензент е на 9 научни доклади към Международна научна конференция УНИТЕХ. Участвала е в 2 международни образователни проекти Erasmus+ и в 2 национални проекти. Член е на 6 университетски проекта в периода 2013 – 2023 г.

6. Приноси (научни, научно-приложни, приложни)

Приемам приносите, представени от кандидата, в четирите основни тематични направления на представените научни публикации за участие в конкурса. Основните приноси в трудовете на кандидата най-общо могат да се характеризират като обогатяване на съществуващите знания за управлението на интелектуалната собственост и за правата върху обекти на интелектуална собственост в качеството на индикатор за бизнес анализи чрез систематизиране на наличното знание, генериране на нови факти и извеждане на механизми, обуславящи фактори, специфики, методи за оценка, прогнози и препоръки за приложимост в различни икономически сектори.

7. Оценка на личния принос на кандидата

Личното участие на кандидата в посочените приноси разкрива заслугите на кандидата. В 29 от 34 научни публикации, представени за участие в конкурса, гл. ас. д-р Венцислава Александрова Николова-Минкова е единствен автор, а в останалите 5 публикации е с един съавтор. Богатата научноизследователска дейност на кандидата е доказателство за едно високо ниво на професионална компетентност. Съдържанието на материалите, представени за участие в конкурса, говорят за добре подготвен изследовател и не остава съмнение в това, че посочените приноси са самостоятелно дело на кандидата или екипно с друг съавтор, но със значимо творческо участие на кандидата.

8. Критични бележки и препоръки

Нямам критични бележки към представените материали за конкурса и лично към кандидата. Препоръчвам на гл. ас. д-р Венцислава Александрова Николова-Минкова да продължи да публикува резултати от своите бъдещи изследвания в издания, включени в световноизвестните бази данни SCOPUS и Web of Science.

9. Лични впечатления

Не познавам лично гл. ас. д-р Венцислава Александрова Николова-Минкова. Моите впечатления се базират на документите и научните трудове, с които тя участва в конкурса. Считаю, че научноизследователската дейност и постигнатите досега резултати в научните изследвания в областта на управлението на интелектуалната собственост и на правата върху обекти на интелектуална собственост в качеството на индикатор за бизнес анализи разкриват възможностите на подготовката и уменията на кандидата да извършва

самостоятелни научни изследвания с много високо качество и да публикува в престижни научни издания.

10. Заключение:

Имайки предвид гореизложеното, предлагам гл. ас. д-р Венцислава Александрова Николова-Минкова да бъде избрана за „доцент” в област на висше образование - 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление - 3.7. Администрация и управление, специалност - „Управление на интелектуалната собственост“.

30.10.2023 г.

Рецензент: /п/

/ проф. дн Десислава Йорданова /